

سرطان روده

گروه هدف: تمام سنین

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار مرکز مرکز

با تایید اساتید گروه جراحی عروق بیمارستان شهدای تجریش

بازبینی بهار ۱۴۰۳

پرتودرمانی: در این روش از اشعه X با انرژی بالا برای کشتن سلول‌های سرطانی و کوچک‌نمودن اندازه تومور استفاده می‌شود. تولید اشعه می‌تواند خارج از بدن، توسط ماشین‌های خاص یا داخل بدن، از طریق مواد تولیدکننده اشعه، صورت گیرد. پرتودرمانی به تنهایی یا همراه با جراحی و شیمی‌درمانی انجام می‌شود.

* **عوارض جانبی پرتودرمانی:** شایع‌ترین عوارض جانبی پرتودرمانی خستگی، واکنش پوستی در محل برخورد اشعه با پوست و کاهش اشتها می‌باشد. همچنین ممکن است این روش منجر به کاهش گلبول‌های سفید خون شود. در بسیاری از موارد این عوارض دائمی نیستند و قابل کنترل و درمان‌اند.

شیمی‌درمانی: در این روش، از داروها جهت کشتن سلول‌های سرطانی استفاده می‌شود. داروهای ضد سرطانی اکثراً به فرم تزریق داخلی در بدن یا داخل عضلات و برخی به فرم خوراکی استفاده می‌شوند. * از جمله عوارض جانبی می‌توان به عفونت، خستگی، ریزش موی موقتی، زخم‌های دهانی و غیره اشاره کرد. کاهش کلی سلول‌های خونی، از جمله مهم‌ترین عوارض جانبی داروهای شیمی‌درمانی است.

منبع:

پایگاه جامع اطلاع‌رسانی پزشکان ایران، کتاب جراحی

پیش‌آگهی و درمان سرطان روده، به شرایط سلامت عمومی و مرحله بیماری (اینکه سلول‌های سرطانی فقط بافت پوششی روده را درگیر کرده‌است یا تمامی جدار آن را) فرد بستگی دارد. بعد از درمان آزمایش خون، جهت اندازه‌گیری آنتی ژن CEA در خون و عکس‌برداری، جهت تشخیص وضعیت سرطان (عود کرده است یا خیر) انجام می‌شود.

درمان

به‌طور کلی سه روش درمانی جهت درمان سرطان روده بزرگ وجود دارد که شامل جراحی، پرتودرمانی و شیمی‌درمانی است.

جراحی: جراحی شایع‌ترین روش درمانی در تمامی مراحل سرطان به حساب می‌آید. این روش به طرق مختلف انجام می‌شود و براساس نظر پزشک و مرحله سرطان، روش‌های جراحی متفاوت است.

* **عوارض جانبی جراحی:** عوارض جانبی جراحی به محل تومور و نوع جراحی بستگی دارد. معمولاً در چند روز اول بعد از جراحی، بیمار احساس ناراحتی دارد ولی معمولاً درد با دارو قابل کنترل است. مدت زمان بهبود بعد از عمل جراحی در بیماران، متفاوت است.

سرطان روده بزرگ

به رشد سلول‌های سرطانی در کولون یا رکتوم (بخشی از روده بزرگ) گفته می‌شود. سرطان روده بزرگ همچنین به نام‌های سرطان کولون و سرطان رکتوم نیز شناخته می‌شود. این بیماری به دلیل رشد غیرطبیعی سلول‌ها اتفاق می‌افتد که می‌توانند به بافت‌های دیگر بدن حمله کرده و آنجا تکثیر یابند. نشانه‌ها و علائم این بیماری شامل وجود خون در مدفوع، تغییر در اجابت مزاج، کاهش وزن و خستگی همیشگی می‌باشد.

عوامل ایجاد کننده

بسیاری از سرطان‌های روده بزرگ به دلیل عوامل ناشی از سبک زندگی و افزایش سن ایجاد می‌شوند و تعداد کمی از موارد به خاطر اختلالات ژنتیکی ارثی اتفاق می‌افتند.

عوامل خطر شامل مواردی همچون رژیم غذایی، چاقی، سیگار کشیدن و نداشتن فعالیت جسمانی کافی است.

عوامل مرتبط با رژیم غذایی که خطر این بیماری را افزایش می‌دهند شامل گوشت قرمز، گوشت فرآوری شده و همچنین الکل می‌باشد.

عامل خطر دیگر بیماری التهابی روده است که مواردی از قبیل بیماری کرون و کولیت زخمی را در بر می‌گیرد. برخی از شرایط موروثی که سرطان روده بزرگ را ایجاد می‌کند شامل پولیپ آدنوماتوز خانوادگی و سرطان کولون غیرپولیپی ارثی هستند؛ این موارد کمتر از پنج درصد می‌باشند و معمولاً با تومور خوش‌خیم آغاز می‌شوند که به مرور زمان تبدیل به سرطان می‌شود.

علائم و نشانه‌ها

علائم این بیماری ممکن است شامل عفونت‌ها، تب، بواسیر و بیماری‌های التهابی روده باشد. بنابراین مراجعه به پزشک به منظور ارزیابی بهتر، لازم و ضروری می‌باشد؛ چرا که در مراحل اولیه، این بیماری قابل درمان است. از جمله نشانه‌هایی که مراجعه به پزشک را ضروری می‌کند می‌توان موارد زیر را نام برد:

۱- وجود هرگونه تغییر در عادات دفعی روده نظیر اسهال، یبوست یا کاهش قطر مدفوع در صورتی که بیش از یک روز طول بکشد و علت آن نامعلوم باشد.

۲- خون‌ریزی از راست‌روده یا وجود خون در مدفوع، که یا قابل رؤیت باشد یا با انجام آزمایش معلوم شود.
۳- دردهای قولنجی معده، استفراغ، ضعف و خستگی
۴- یرقان و زردی پوست یا زردی سفیدی چشم
نکته مهم: در بعضی از موارد ممکن است فرد مبتلا به سرطان باشد اما هیچ‌گونه علامتی نداشته باشد، بنابراین غربالگری در افراد پرخطر مانند افراد بالای ۵۰ سال ضروری می‌باشد.

تشخیص

معاینه راست‌روده: در این معاینه پزشک راست‌روده را معاینه می‌کند تا وجود هرگونه مورد را بررسی نموده و آن را از نظر آغشته‌بودن به خون مورد بررسی قرار می‌دهد.

پروتوسکوپي: در این روش از طریق دستگاه‌های خاصی به صورت مستقیم داخل راست‌روده و قسمت‌های تحتانی روده بزرگ را مورد مشاهده قرار می‌دهند. در این روش ممکن است بیمار احساس فشار کند، اما احساس درد نخواهد کرد.

کولونوسکوپي: در این روش با ابزارهای خاصی، مشاهده کلی روده بزرگ و راست‌روده ممکن می‌شود. در این روش نیز فرد دردی را احساس نخواهد کرد.